

30. oktober 2023 kl. 05.00

Debat

GreenLead: Potentialet for vandkraft i Grønland overgår landets egne behov

Grønland har perfekte betingelser for vandkraftværker. Vandkraftpotentialet er faktisk så stort, at Grønland har mulighed for at bremse udledningerne af verdens CO2 i et format, som langt overgår landets egne udledninger, skriver Claus Andersen-Aagaard.

På billedet ses dæmningen ved Qorlortorsuaq vandkraftværk, som leverer energi til Qaqortoq og Narsaq. Foto: Privatfoto

Claus Andersen-Aagaard Stifter og partner, GreenLead

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Grønland bliver varmere og varmere. Måske det snart minder mere om dengang, da Erik den Røde ankom til Sydgrønland og gav landet med den største ismasse på den nordlige halvkugle navnet "Grøn"-land.

År for år kan man nu sejle i farvandet omkring Grønland i længere tid ind i vinteren, og isen slipper sit

tag i islåste byer og bygder tidligere hvert forår. Sejlads i Nordvestpassagen nord om Canada er en stigende mulighed.

Afsmeltningen ved ikoniske Ilulissat kaster massive isfjelde ud i Diskobugten, til stor fornøjelse for turister, som valfarter til verdens klimahovedstad, og ser de majestætiske ismassiver drive langsomt forbi. Det er dog en reminder om, at der sker voldsomme forandringer i klodens klima.

“

Grønland har mulighed for at bremse udledningerne af verdens CO2 i et format, som langt overgår landets egne udledninger

Claus Andersen-Aagaard

Stifter, GreenLead

Kigger man på metrologiske data, så sker klimaforandringerne i Grønland og resten af Arktis i et voldsomt tempo. Typisk ser man 2-3 gange højere stigning i den årlige middeltemperatur, end på kloden som helhed.

Parisaftalens ambition om maksimalt 1,5 graders temperaturstigning er altså for længst fortid i Grønland, hvor middeltemperaturen nærmere er tre grader varmere end middeltemperaturen i fra 1950-1980, hvorfra stigningerne for alvor begynder at kunne ses.

Perfekte betingelser

I Grønland bor der cirka 56.000 mennesker, som i sagens natur ikke bidrager på nævneværdig vis til den global opvarmning. Til gengæld har Grønland mulighed for at bremse udledningerne af verdens CO2 i et format, som langt overgår landets egne udledninger.

Paradoksalt nok øger temperaturstigningerne denne mulighed, fordi det gør, at indlandsisen smelter hurtigere. Vandet smelter i højtliggende bjergterræn, som først fanges i store søer, hvorefter vandet, via elve,

løber ned i de grønlandske fjorde. Det er perfekte betingelser for massive vandkraftværker.

Det har Grønland selv for længst fået øjnene op for, og det første vandkraftværk blev indviet i 1993, og er den primære energiforsyning til hovedstaden Nuuk. Siden da er det blevet til fire vandkraftværker yderligere, hvorved de største byer, undtagen Aasiaat, i dag forsynes med ren energi.

I årene 2018-2021 vedtog det grønlandske parlament Inaatsisartut at bygge et nyt vandkraftværk i Diskobugten til fællesforsyning af Aasiaat og Qasigianguit, og samtidig vedtog man en udvidelse af hovedstadens vandkraftværk, så energiproduktionen kan fordobles.

Derved opnår Grønland, at mellem 80-90 procent af den offentlige forsyning er helt grøn – ikke blot når solen skinner eller vinden blæser.

Hele tiden opererer vandkraften, som med sine massive reservoirsøer kan aftappes i præcis den takt, hvor man har brug for energien. En meget misundelsesværdig feature, set med danske øjne i forhold til sol og vind.

Dansk-grønlandsk partnerskab

Men Grønlands vandkraftpotentiale er enormt meget større, end hvad der skal til for at forsyne 56.000 mennesker med energi. Imellem Maniitsoq og Nuuk, ligger kæmpepotentialerne og venter på industriel udnyttelse.

Potentialet er så stort, at med norsk og islandsks ingeniørstil vil det samlede klyngevandkraftværk kunne overgå størrelsen af Hoover Dam vandkraftværket i USA – et anlæg som forsyner millioner af mennesker i Arizona, Nevada og Californien.

Problemet er bare, at Grønland ligger så langt væk fra store byer og industrier med strømforbrugere. Det bliver hurtigt lidt teoretisk, når man spekulerer i at

Vi bør tale om et dansk-grønlandsk partnerskab omkring vandkraften i Grønland

Claus Andersen-Aagaard

Stifter, GreenLead

flytte al den energi mange tusinde kilometer via lange transmissionskabler. Men der kommer Power to X ind i billedet.

Power to X har som vigtigste kriterie, at energien skal være ekstrem billig. I Grønland vil der kunne bygges vandkraftværker, som vil kunne levere energi til omkring 10-20 øre per kWh.

Det er så billigt, at man med rette kan tale om klodens billigste energiproduktionsmulighed. Solenergi og havvind kan ikke være med her. Og energien er der både sommer og vinter, nat og dag i en lang jævn produktion.

I Danmark har klima- og energiminister Lars Aagaard sat energiøerne i Nordsøen på pause. Som de fleste ved, var det et prestigeprojekt af dimensioner, og som skulle cementere Danmarks grønne lederskab med vindenergi og produktion af de nye E-fuels. Formentlig bliver der stadig bygget både vindmøller og E-fuelsfabrikker, bare ikke på en ø ude i Nordsøen.

Det åbner for, at vi bør tale om et dansk-grønlandsk partnerskab omkring vandkraften i Grønland. Fra Grønlandsk side er der behov for investorer, som har syn for, at Grønland også gavnes af de massive investeringer, som her er mulige.

Fra dansk side er der en unik mulighed for at bidrage til, at Grønland får et nyt erhvervsben at stå på, Power to X, samtidig med at der i partnerskab kan laves forretning, som gavner begge lande.

At hjælpe Grønland til at opnå større uafhængighed fra Danmark, vil være en af de bedste måder for Danmark at vise, at rigsfællesskabet har styrke og værdi, hvor transaktionen ikke kun går én vej. Og klodens klima vil gavnnes som resultat af det partnerskab.

Temadebat

Hvordan påvirker klimaudfordringerne Arktis?

Selvom vi med god grund har haft blikket rettet mod syd denne sommer, er klimaforandringernes påvirkning mod nord signifikant for krisens videre udvikling.

Claus Andersen-Aagaard Stifter og partner, GreenLead